

Irina Pop
Gabriela Goudenhoofd
(coordonatori)

Combaterea xenofobiei

Un index de termeni

IRINA POP | GABRIELA GOUDENHOOF (COORD.)

COMBATEREA XENOFOBIEI

Un index de termeni

IRINA POP | GABRIELA GOUDENHOOFT (COORD.)

COMBATEREA XENOFOBIEI

Un index de termeni

PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2021

*The volume is published with the support of the European Commission,
Erasmus + Program of the European Union Jean Monnet Activities,
within the Jean Monnet module:
COMXEN 599379-EPP-1-2018-1-RO-EPPJMO-MODUL.
Project coordinator: Irina Pop*

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. abilitat Gabriel Moisa

Conf. univ. dr. Dan Pătroc

ISBN 978-606-37-1188-6

© 2021 Coordonatoarele volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace,
fără acordul coordonatoarelor, este interzisă și se pedepsește
conform legii.

**Universitatea Babeș-Bolyai
Presa Universitară Clujeană
Director: Codruța Săcelean
Str. Hasdeu nr. 51
400371 Cluj-Napoca, România
Tel./fax: (+40)-264-597.401
E-mail: editura@ubbcluj.ro
<http://www.editura.ubbcluj.ro/>**

Cuprins

Introducere.....	15
PARTEA I. XENOFOBIE	19
1. Despre xenofobie (Irina Pop)	21
1.1. Un concept general de xenofobie.....	21
1.1.1. Termenul de xenofobie.....	21
1.1.2. Un concept politic de xenofobie	22
1.1.3. Atitudini și comportamente intolerante și xenofobe	24
1.1.4. Exemple de xenofobie.....	26
1.1.5. Termeni alternativi pentru xenofobie.....	27
Surse și bibliografie	27
1.2. Xenofobie: un concept util în comunicarea publică (Irina Pop).....	29
1.2.1. Xenofobia cu sensul folosit în politică pentru mobilizări	29
1.2.2. Xenofobia codificată juridic.....	30
1.2.3. Xenofobia răspândită social în expresii „științifice” și culturale	30
1.2.4. Xenofobia în comunicarea publică.....	33
1.2.5 Concluzii	33
Surse și bibliografie	34
1.3. Xenofobie: tipuri de xenofobie (Irina Pop)	36
1.3.1. Despre tipologizarea fenomenelor xenofobe.....	36
1.3.2. Tipuri ale xenofobiei considerate după victimele sale.....	37
1.3.3. Tipuri ale xenofobiei considerate după agenți săi.....	38
1.3.4. Tipuri ale xenofobiei considerate după conținut, cu referire specifică la gradul de afectare a victimelor	41
1.3.5. Cazuri speciale de xenofobie: xenofiliile maladive	44

1.3.6. Concluzii	46
Surse și bibliografie	46
1.4. Xenofobia ca genocid – un concept general (Lia Pop)	49
1.4.1. Termenul genocid.....	49
1.4.2. Conceptul politico-juridic de genocid în Statutul Curții Penale Internaționale.....	49
1.4.3. Conceptul politico-juridic de genocid în legislația penală din România	50
1.4.4. Exemple de genocid	50
1.4.5. Concluzii	51
Surse și bibliografie	52
1.5. Xenofobie: fazele genocidului după Stanton (Lia Pop, traducere și adaptare).....	52
1.5.1. Clasificarea: Noi și Ei și măsurile de luat în această fază.....	53
1.5.2. Însemnarea oamenilor cu marca rușinii (stigmatizarea) și măsurile de luat în această fază	54
1.5.3. Discriminarea unor grupuri de cetățeni ca refuz de a le acorda drepturile generale garantate în stat și măsurile de luat în această fază..	55
1.5.4. Dezumanizarea unor cetățeni ca refuz de a-i recunoaște ca oameni în discursul și tratamentul public	55
1.5.5. Organizarea genocidului și a milițiilor paramilitare care să-l pună în aplicare și măsurile de luat în această fază	56
1.5.6. Polarizarea de către extremiști a grupurilor sociale aflate în opoziție și măsurile de luat în această fază	57
1.5.7. Pregătirea genocidului și măsurile de luat în această fază.....	58
1.5.8. Persecuțiile și măsurile de luat în această fază.....	58
1.5.9. Exterminarea grupului/ grupurilor țintă și măsurile de luat în această fază.....	59
1.5.10. Negarea genocidului și măsurile de luat în această fază	60
Surse și bibliografie	61
1.6. Xenofobie, genocid și alte forme extrem de grave de xenofobie pedepsite de legea penală din România (Lia Pop).....	62

1.6.1. Conceptele de xenofobie și de genocid în standardele Uniunii Europene.....	62
1.6.2. Conceptele de genocid și xenofobie în legislația din România.....	64
1.6.3. Concluzii	66
Surse și bibliografie	66
1.7. Prevenirea xenofobiei ca abuz în cercetarea științifică: Codul de la Nürnberg (Lia Pop).....	67
1.7.1. Despre Codul de la Nürnberg	67
1.7.2. Exemple de prevederi din Codul de la Nürnberg	68
Surse și bibliografie	68
2. Xenofobia și Străinul văzut ca dușman (Irina Pop și Lia Pop)	69
2.1. Despre Străin	69
2.1.1. Termenul de Străin în limba română	69
2.1.2. Conceptul de Străin.....	71
2.1.3. Formulele în care sunt identificabili Străinii	73
2.2. Despre Străin ca nume pentru o realitate construită	74
2.2.1. Migranții etnici din România, ținta xenofobiilor din alte orizonturi și nostalgia locurilor și oamenilor de acasă.....	74
2.2.2. Expulzații și transfugii români și conceptul pentru Străini în comunicarea publică	77
2.2.3. Migranții români și conceptul pentru Străini în comunicarea publică	80
2.2.4. Cum devin Străinii ai Noștri	80
2.3. Concluzii	81
Surse și bibliografie	82
PARTEA A II-A. XENOFOBIE: FORME PARTICULARIZATE ȘI ASOCIATE DE DESCONSIDERĂRI UMANE	83
3. Antisemitism (Gabriela Goudenhoft)	85
3.1. O conturare a conceptului de antisemitism	85
3.1.1. Etimologia și utilizarea termenului de antisemitism	85

3.1.2. <i>Istoria și conținutul termenului de antisemitism</i>	86
3.2. Particularitățile formării antisemitismului ca atitudine publică xenofobă	87
3.3. Termeni opuși antisemitismului: filosemitismul și iudeofilia	91
<i>Surse și bibliografie</i>	91
4. Discriminare	93
4.1. Concepte de discriminare (Lia Pop)	93
4.1.1. <i>Conceptul politic de discriminare</i>	93
4.1.2. <i>Arii în discriminarea concepută politic</i>	94
4.1.3. <i>Conceptul legal de discriminare în Uniunea Europeană</i>	95
4.2. Forme ale discriminării	95
4.2.1. <i>Discriminarea directă și indirectă</i>	95
4.2.2. <i>Discriminarea permisă prin drept și discriminarea comisă prin fapte</i>	97
4.3. Discriminări, persecuții strategice și crime împotriva umanității	97
4.3.1. <i>Discriminări, persecuții și persecuții strategice</i>	97
4.3.2. <i>Discriminări, persecuții și crime împotriva umanității</i>	100
4.3.3. <i>Exterminarea în masă și crimele împotriva umanității</i>	102
4.4. Concluzii	102
<i>Surse și bibliografie</i>	102
5. Discursul instigator la ură (Gabriela Goudenhooff)	105
5.1. Discursul instigator la ură. Definiție și forme de exprimare	105
5.2. Expresii diferite din aceeași structură discriminatorie	107
5.3. Discursul instigator la ură împotriva migranților și refugiaților	107
5.4. Discursul instigator la ură împotriva minorității Roma	108
5.5. Discursul de ură online și ura cibernetică	110

5.6. Discursul instigator la ură versus libertatea de exprimare	112
5.7. Exemple de discurs instigator la ură.....	113
5.8. Termeni alternativi	115
<i>Surse și bibliografie</i>	115
6. Eugenie/ eugenism (Irina Pop).....	117
6.1. Termenul și conceptul de eugenie.....	117
6.1.1. <i>Termenul de eugenie</i>	117
6.1.2. <i>Conceptul de eugenie și notele sale astăzi</i>	118
6.2. Forme ale eugeniei și relevanța lor.....	120
6.2.1. <i>Forme clasice de împărțire a eugeniei: pozitivă și negativă</i>	120
6.2.2. <i>Clase ale eugeniei ca politică actuală</i>	121
6.3. Politici eugenice și clasele lor	122
6.3.1. <i>Despre clasificări ale politicilor eugenice</i>	122
6.3.2. <i>Politicile de apărare euristică a sănătății și calității vieții persoanelor</i>	122
6.3.3. <i>Politici eugenice de apărare a rezilienței populațiilor, ca număr și ca sănătate</i>	123
6.4. În loc de concluzii: Dezbateră despre eugenie în sfera publică din România	124
<i>Surse și bibliografie</i>	124
7. Homofobia (Irina Pop).....	127
7.1. Termenul și conceptul de homofobie.....	127
7.1.1. <i>Termenul de homofobie</i>	127
7.1.2. <i>Conceptul de homofobie</i>	127
7.2. Formele homofobiei ca atitudini xenofobe față de homosexuali și homosexualitate proprii societăților și grupurilor	132
7.2.1. <i>Homofobiile sociale, cele proprii grupurilor și societăților</i>	132
7.2.2. <i>Homofobiile sociale instituționalizate</i>	134
7.2.3. <i>Homofobiile sociale instituționalizate (externe) și Biblia</i>	134
7.2.4. <i>Homofobia instituționalizată (externă), islamul și homofobia</i>	137

7.3. Formele homofobiei ca atitudini xenofobe față de homosexuali și homosexualitate ale persoanelor gay	138
7.3.1. <i>Forme ale homofobiei internalizate: homofobiile internalizate ale homosexualilor</i>	138
7.3.2. <i>Forme ale homofobiei internalizate în rândul homosexualilor și rata de suicid</i>	139
<i>Surse și bibliografie</i>	140
8. Intoleranță (Lia Pop)	141
8.1. Un concept general de intoleranță	141
8.2. Un exemplu clasic de intoleranță	141
<i>Surse și bibliografie</i>	142
8.3. Intoleranța religioasă o definiție istorică: Denis Diderot (Lia Pop)	143
<i>Surse și bibliografie</i>	143
8.4. Faze și măsuri de combatere a intoleranței (Lia Pop)	143
8.4.1. <i>Fazele intoleranței ca atitudine și politică publică locală sau de stat</i>	144
8.4.2. <i>Fazele intoleranței ca atitudine și comportament individual</i>	144
<i>Surse și bibliografie</i>	144
8.5. Intoleranță: tipuri și categorii de intoleranță și de intoleranți (Lia Pop)	145
8.5.1. <i>Intoleranța socială și fazele sale</i>	145
8.5.2. <i>Intoleranța individuală și fazele sale</i>	145
8.5.3. <i>Tipurile și categoriile de intoleranți</i>	146
8.5.4. <i>Exemple de intoleranță din vremea comunismului</i>	147
<i>Surse și bibliografie</i>	147
9. Islamofobie și islam	149
9.1. Islamofobie sau xenofobie în jurul islamului (Irina Pop și Lia Pop)	149
<i>Surse și bibliografie</i>	152

9.2. Tipuri generale de xenofobie în jurul islamului în Europa de azi (Irina Pop și Lia Pop).....	153
9.2.1. <i>Forme de xenofobie construite în jurul islamului după criterii ce țin de conținut</i>	153
9.2.2. <i>Forme de xenofobie construite în jurul islamului după criterii ce țin de răspândirea geografică</i>	155
9.2.3. <i>Exemple de xenofobie construite în jurul islamului</i>	156
9.2.4. <i>O sinteză privind tipurile de xenofobie construite în jurul islamului</i>	157
<i>Surse și bibliografie</i>	158
9.3. Islam (Lia Pop)	158
<i>Surse și bibliografie</i>	160
9.4. Islam: ramurile islamului (Lia Pop)	160
<i>Surse și bibliografie</i>	162
9.5. Răspândirea islamismului în lume în epoca modernă și astăzi (Lia Pop)	163
10. Naționalism	165
10.1. Un concept general de naționalism și provocările istoriei (Irina Pop și Lia Pop).....	165
10.1.1. <i>Termenul de naționalism</i>	165
10.1.2. <i>Concepte clasice de naționalism</i>	165
10.1.3. <i>Naționalismul în descrierile ideologice de Stânga</i>	168
10.1.4. <i>Naționalismul într-o descriere ultra-contemporană de Dreapta</i>	168
10.1.5. <i>Naționalismul un concept propriu analizei politice</i>	170
<i>Surse și bibliografie</i>	171
10.2. Un concept pentru dezvoltarea comunităților naționale în zilele noastre: Civismul național.....	174
10.3. Secolul XXI: explozii de naționalisme exclusive și nevoia unui ideal politic inclusiv.....	176
<i>Surse și bibliografie</i>	177

10.4. Civismul național în Discursul lui Maniu de la Alba Iulia la 1 decembrie 1918 (Irina Pop, introducere și comentarii).....	179
10.4.1. <i>Despre civismul național</i>	179
10.4.2. <i>Textul Discursului lui Maniu la întemeierea României Mari</i>	179
10.4.3. <i>Două comentarii privind proiectul de civism național al lui Maniu</i>	185
<i>Surse și bibliografie</i>	189
11. Pogrom (Gabriela Goudenhooff)	191
11.1. Termenul pogrom	191
11.2. Definiția și istoricul construirii conceptului de pogrom	191
11.3. Exemple de pogromuri	193
<i>Surse și bibliografie</i>	194
12. Porajmos	197
12.1. Un concept de porajmos (Lia Pop)	197
<i>Surse și bibliografie</i>	197
12.2. Porajmos: forme de manifestare (Lia Pop și Irina Pop)	198
<i>Surse și bibliografie</i>	198
13. Rasismul	201
13.1. Un concept general de rasism (Irina Pop)	201
13.1.1. <i>Un concept de rasism pentru comunicarea publică</i>	201
13.1.2. <i>Un concept de rasism pentru comunicarea publică</i>	201
13.1.3. <i>Exemple de rasism</i>	202
<i>Surse și bibliografie</i>	203
13.2. Rase umane? (Irina Pop)	204
<i>Surse și bibliografie</i>	204
13.3. Forme ale practicilor rasiste: rasismul dominator și rasismul exterminator (Irina Pop)	204
13.3.1. <i>Rasismul dominator</i>	205

13.3.2. <i>Rasismul exterminator</i>	205
<i>Surse și bibliografie</i>	206
14. Romii, victimele xenofobiei de pretutindeni și dintotdeauna ...	207
14.1. Persecuții generale împotriva Romilor (Lia Pop și Irina Pop)	207
14.1.1. <i>Despre clasa persecuțiilor generale împotriva Romilor</i>	207
14.1.2. <i>Exemple de persecuții generale împotriva Romilor</i>	208
<i>Surse și bibliografie</i>	209
14.2. Persecuții istorice săvârșite împotriva Romilor (Lia Pop și Irina Pop)	209
<i>Surse și bibliografie</i>	212
14.3. Persecuții contemporane împotriva Romilor (Lia Pop și Irina Pop)	212
<i>Surse și bibliografie</i>	219
14.4. Romafobie și Anti-țigănist (Lia Pop și Irina Pop)	219
14.4.1. <i>Despre termenii Romafobie și Anti-țigănist</i>	219
14.4.2. <i>Un concept de Anti-țigănist definit legal</i>	220
14.4.3. <i>Manifestări și exemple de Anti-țigănist</i>	222
<i>Surse și bibliografie</i>	224
14.5. Stigmatizarea Romilor (Lia Pop)	225
<i>Surse și bibliografie</i>	227
Un cuvânt final despre textele deschise (Irina Pop)	229

Everyone is a foreigner somewhere!

ISBN: 978-606-37-1188-6